اقوال پیرامون شهادت امام مجتبی(ع)

در وقوع شهادت سبط اکبر پیامبر«صلی الله علیه و آله»، امام مجتبی«علیه السلام» در ماه صفر بین علمای شیعه اختلافی نیست. گرچه عده ای از اهل سنت آن را به نحو اختلاف در ماه ربیع الاول دانسته‌اند ، لکن در میان علمای شیعه سه قول وجود دارد:

قول اول: روز آخر ماه صفر که قائل آن شیخ کلینی«قدس سره»می‌باشد و لازم به ذکر است که این قول را تنها ایشان ذکر کرده و قولی منفرد است که با تمام وجاهت و بزرگی وی هیچ یک از علمای شیعه تا این زمان از او تبعیت ننموده‌اند.

قول دوم: روز بیست و هشتم ماه صفر که اولین قائل آن شیخ مفید«قدس سره» در کتاب (مسارّ الشیعه) می‌باشد در حالی که خود شیخ در کتاب دیگرش (الارشاد) از ذکر روز شهادت ساکت مانده است و تنها ذکر ماه صفر را دارد و دیگر اینکه شیخ طوسی«قدس سره» در کتاب (تهذیب الاحکام) با توجه به اینکه شیخ کلینی و شیخ مفید«قدس سرهما» در شمار مشیخه او قرار داشته‌اند و از آنان روایت می‌کند، تنها از کلام شیخ مفید«قدس سره» در کتاب (الارشاد) تبعیّت کرده است و از عدم التزام و تعیین نکردن او بر روز خاص در ماه صفر می‌توان استفاده نمود که کلام شیوخ خود در بیست و هشتم و آخر صفر را نپذیرفته است.

البته لازم به ذکر است که قول بیست و هشتم صفر از سوی برخی مثل شیخ طبرسی و ابن شهرآشوب مازندرانی«قدس سرهما» تبعیّت و موافقت شده است، لکن پس از قرن ششم تا این زمان قائلی ندارد.

قول سوم: روز هفتم ماه صفر می‌باشد که از جهت قائلین به آن، در کمّ و کیف نسبت به قائلین دو قول مذکور برتری دارد. بگونه‌ای که اولاًروز آن از ایام هفته در این قول به پنج شنبه ذکر شده است و ثانیاًاز جهت تعداد قائلین بیشتر است و این قول از زمان امام کاظم«علیه السلام» و از سوی قاسم بن ابراهیم الرسّی«البرسی» (۱۶۹-۲۴۶ ه‍ق) عنوان شده است. قبل از ادامه بحث لازم است که قاسم بن ابراهیم را از دیدگاه رجالیون معرفی کنیم:

قاسم بن ابراهیم الرسّی کیست؟

نجاشی رجالی بزرگ در مورد قاسم بن ابراهیم اینگونه می‌نویسد: « قاسم پسر ابراهیم طباطبا پسر اسماعیل پسر ابراهیم پسر حسن مثنّی پسر امام مجتبی«علیه السلام»است. او صاحب کتاب(تثبیت الامامة) می‌باشد که از امام صادق«علیه السلام» با واسطه و از امام کاظم«علیه السلام» بدون واسطه روایت می کند».

ابوالحسن العمری در کتاب (المجدی فی انساب الطالبیّن) می نویسد: «کنیهٔ او ابامحمّد فردی عفیف و زاهد بوده است و از سلاطین جور وقت دوری جسته و هدایا و مراحم آنان را اگر چه از طلا و نقره بوده، نپذیرفته است و مردم را به

وصایت امام رضا«علیه السلام» دعوت می کرده و از سال ۲۲۰ه‍ق تا ۲۴۶ ه‍ق که از دنیا رحلت نموده، درجبل الرس"«کوهی در نزدیک حله» مخفی بوده است.

همچنین آقا بزرگ تهرانی از او تمجید بسیار نموده است و فرموده است: او سیدی شریف و از سادات بنی الحسن«علیه السلام» است.

از این روایت قاسم بن ابراهیم، بزرگانی از فقهاء همچون شهید اول در (الدروس)، کفعمی در (المصباح)، والد شیخ بهائی در (وصول الاخیار الی اصول الاخبار)، شیخ بهائی در (توضیح المقاصد)، علامه مجلسی در (بحار الانوار)، شیخ عبدالله بحرانی در (عوالم العلوم)، شیخ محمد حسن نجفی در (جواهر الکلام)، شیخ جعفر کاشف الغطاء در (کشف الغطاء) و شیخ عباس قمی در (انوار البهیّه) «قدس سرهم» پس از قرن هفتم تا زمان حاضر تبعیت نموده‌اند. که به برخی از این روایات اشاره میکنیم:

اسناد وارده در کتب حدیثی مبنی بر شهادت در روز ۷ ماه صفر

سند اول: «تثبیت الامامهٔ»

قدیمی ترین منبعی که در این زمینه تا به حال یافت شده کتاب « **تثبیت الامامهٔ**»تالیف«سید قاسم بن ابراهیم الرسی» است که در سال ۲۴۶ وفات یافته است. وی که خود از نوادگان حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام است، از زهاد و عباد و علمای زمان خویش بود که دارای تألیفات فراوانی است. گفتنی است وی از روات احادیث هم بوده است و بدون واسطه از حضرت موسی بن جعفر علیه السلام روایت نقل میکرده است. وی در کتاب خویش چنین آورده است.

«الامام الحسن علیه السلام ابوه الامام امیرالمومنین علی علیه السلام، امه فاطمه الزهراء سلام الله علیها، ولادته: ولد فی المدینه لیلهٔ النصف من شهر رمضان فی السنهٔ الثالثهٔ للهجره، القابه: التقی، الزکی، السبط، **وفاته: توفی فی السابع من شهر صفر** سنهٔ خمسین من الهجرهٔ»

سند دوم: قول شهید اول

یکی دیگر از کسانی که قائل بودند شهادت سبط اکبر حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام در هفتم ماه صفر واقع شده است، شهید اول (متوفای ۷۸۶) می باشند ایشان در کتاب شریف «دروس» می فرمایند: الامام، الزکی، ابومحمد الحسن بن علی سید شباب اهل الجنه ولد بالمدینه یوم الثلاثاء منتصف شهر رمضان سنهٔ اثنتین من الهجرهٔ... و قبض بها مسموما یوم الخمیس **سابع صفر** سنهٔ تسع و اربعین من الهجرهٔ.[۱]

سند سوم :«مرحوم کفعمی»

یکی دیگر از کسانی که قائل به شهادت امام حسن مجتبی در هفتم ماه صفر شده است، علامه بزرگوار و محدث کبیر مرحوم کفعمی صاحب کتاب شریف «مصباح»می باشد ایشان در این کتاب چنین می فرماید: ولد فی یوم الثلاثاء منتصف شهر رمضان سنهٔ ثلاث من الهجرهٔ و توفی یوم الخمیس **سابع شهر صفر** سنهٔ خمسین من الهجرهٔ.[۲]

سند چهارم: پدر بزرگوار شیخ بهایی

یکی دیگر از بزرگانی که قایل به شهادت امام حسن مجتبی علیه السلام در هفتم صفر می باشد مرحوم علامه شیخ حسین والد مکرم شیخ بهایی در کتاب«وصول الاخبار الی اصول الاخبار» می باشد وی که متوفای سال ۹۸۴ هجری است در کتاب خویش میفرماید: « هو الامام الزکی ابومحمد سید شباب اهل الجنه ولد بالمدینه یوم الثلاثاء منتصف شهر رمضان سنهٔ اثنتین من الهجرهٔ مسموما فی المدینهٔ یوم الخمیس سابع شهر صفر سنهٔ تسع او ثمان و اربعین و قیل سنهٔ خمسین من الهجره عن سبع و اربعین سنهٔ.

مطلب دوم:ولادت امام کاظم«علیه السلام» صفر یا ماه ذی الحجه؟

ولادت امام کاظم «علیه السلام» در روز هفتم صفر با اینکه بین علما شهرتی پیدا کرده است ولی؛

اولاً: بزرگانی چون شیخ کلینی در(اصول کافی) و شیخ مفید در (الارشاد و مسارّ الشیعه) و شیخ طوسی«قدس سرهم» در (تهذیب الاحکام)به قول ولادت آن حضرت درهفتم صفر اعتنا نکرده و از بیان آن ساکت مانده‌اند.

ثانیاً: فحولی از علما چون شهید اول در(الدروس)، شیخ محمد حسن نجفی در(جواهر الکلام) و شیخ جعفر کاشف الغطاء«قدس سرهم» در (کشف الغطاء) آن را ضعیف شمرده‌اند.

ثالثاً: در تاریخ ولادت امام کاظم«علیه السلام»روایاتی وارد شده است که بزرگان از محدثین چون احمد بن خالد برقی در (المحاسن)، شیخ کلینی در (اصول کافی)، محمد بن حسن صفّار در (بصائر الدرجات) و ابن جریر طبری شیعی«قدس سرهم» در (دلائل الامامهٔ)از ابی بصیر به طرق مختلف از امام صادق«علیه السلام» روایت کرده اند:که این ولادت پس از ایام حج سافل ۱۲۷هـ و هنگام مراجعت حضرت صادق«علیه السلام» به مدینه و در اولین منزل پس از جحفه به نام ابواء بوده است. که به تصریح معجم البلدان ابواء ۳۳ میل (حدود ۵۳ کیلومتر) تا جحفه فاصله دارد.

مطلب مهم: روایت ابی بصیر قرینه‌ای است بر اتمام حج و بازگشت به مدینه در همان سالی که امام کاظم«علیه السلام» در ابواء به دنیا آمده، و این دلالت دارد بر اینکه امام کاظم در ماه ذی الحجه دیده به جهان گشود نه در ماه صفری که درسال ۱۲۸هـ نقل شده است.

رابعاً: ابن جریر طبری«قدس سره» متوفای قرن چهارم در روایت دیگر از امام عسکری«علیه السلام» در (دلائل الامامهٔ)، تصریح بر وقوع ولادت آن حضرت در ماه ذی الحجهٔ نموده است.

نظر مراجع و آیات عظام درباره عزاداری هفتم صفر

پاسخ آیت الله صافی گلپایگانی (دامت برکاته) :

برپائی مجلس میلاد ائمه علیهم السلام بسیار خوب و مناسب است اما چون هفتم صفر بنا بر بعضی اقوال مصادف با سالروز شهادت امام حسن مجتبی علیه السلام می باشد و از طرفی تمام ماه محرم و صفر ماههای حزن آل الله و کاروان داغدار و مصیبت زده حضرت سیدالشهداء علیه السلام است سزاوار است در این دوماه مجلس روضه وعزا برپا نموده و از مجالس جشن وسرور جدا اجتناب نمودان شاءالله مجمع مقدس شما عزیزان مورد توجه و عنایت خاصه حضرت بقیةالله ارواحنا فداه قرار بگیرد و همه از منتظران امر فرج آن حضرت بوده باشید

آیت الله العظمی صافی گلپایگانی

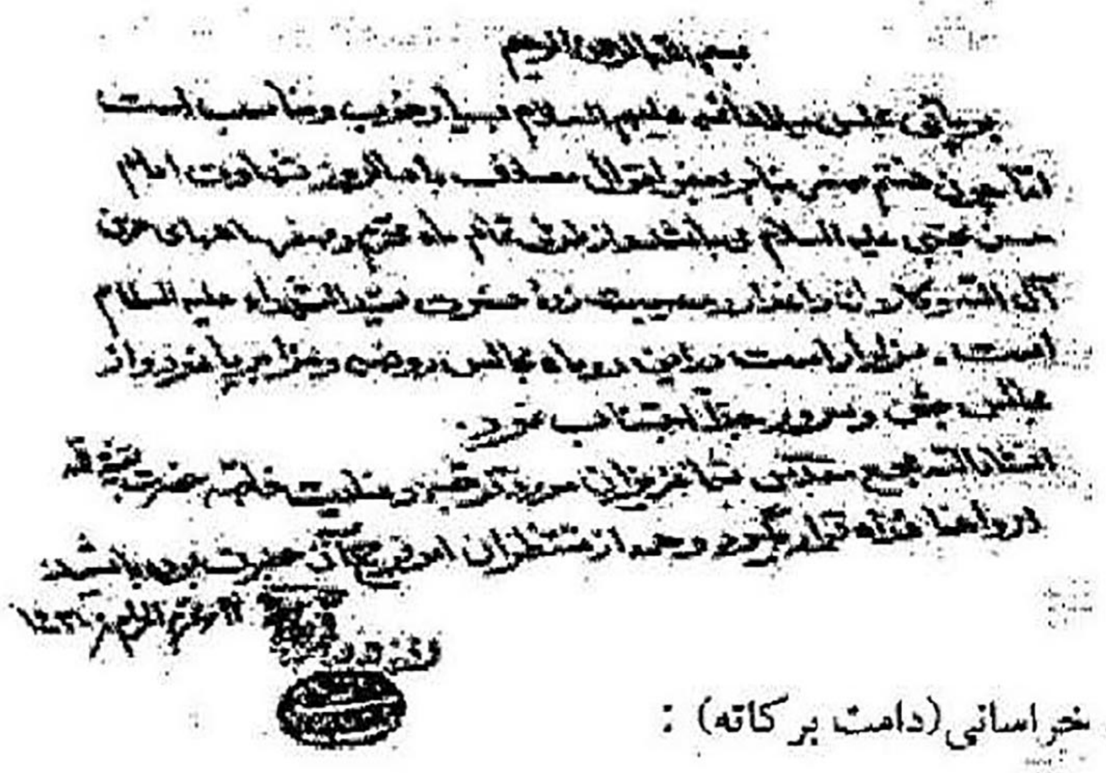

پاسخ آیت الله وحید خراسانی(دامت برکاته) :

بسم الله الرحمن الرحیم

به آنچه فقیه محقق ، موسس حوزه علمیه (قدس سره) فرموده اند ، باید عمل شود

آیت الله العظمی وحید خراسانی

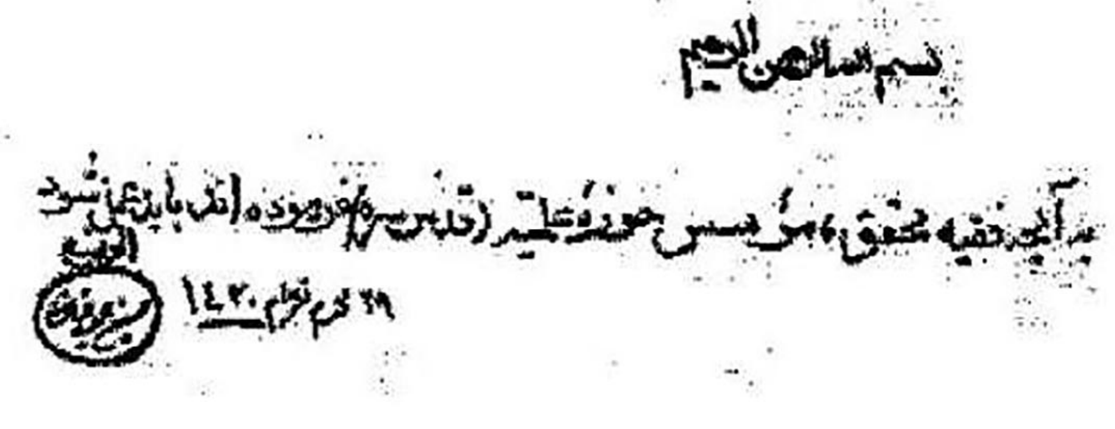

متن جوابیه آیت الله شبیری زنجانی(دامت برکاته) :

بسمه تعالی عزاداری روز هفتم ماه صفر به عنوان سوگواری سبط (علیه السلام) و تعطیل بازار که سنت شیعیان بوده از شعائر دینی است که باید محفوظ بماند و با ذکر مناقب امام هفتم (علیه السلام) منافات ندارد ./ اول صفر ۱۴۳۰

پاسخ آیت الله سید صادق روحانی(دامت برکاته) :

باسمه جلت اسمائه، جماعتی از محققین و علما مانند شیخ مفید، شهید و کاشف الخطاء بعد از تحقیق، روز هفتم صفر را روز شهادت آن حضرت نوشته اند من هم موقعی که در این مورد تحقیق می کردم، تقریبا اطمینان به این پیدا کردم بنابراین مقتضای تعظیم شعائر، اقامه مجلس عزا، تعطیلی بازار، خروج دسته جات و عزاداری در این روز است، و وظیفه صدا و سیما بر پایی عزاداری است و تولد امام کاظم (ع) در این روز مانع نباید بشود

پاسخ مرحوم ایت الله آیت الله بهجت(ره) :

بسمه تعالی مناسب است در جمع بین دو قول ((مشهور)) در روز هفتم صفر به شهادت سبط اکبر، امام مجتبی ((علیه آلاف التحیة و الثناء)) و تولد امام موسی الکاظم علیه السلام ، ترتیب مجالس برای هر دو امام بزرگوار به اینکه مصائب امام دوم علیه السلام و مناقب امام هفتم علیه السلام را متذکر و یادآور باشند و به همین احتیاط حاصل می شود . والسلام

پاسخ مرحوم ایت الله فاضل لنکرانی(ره) :

بسمه تعالی و له الحمد در این که باید یک روز اختصاص به حضرت امام مجتبی علیه السلام داشته باشد تردیدی نیست و با توجه به اینکه روز ۲۸ صفر روز رحلت خاتم الانبیا (ص) هم هست و بدین لحاظ شهادت سبط اکبر علیه السلام تحت الشعاع قرار می گیرد و الناظر است که روز هفتم صفر به این عنوان اختصاص دهند که ((مشهور)) هم همین است

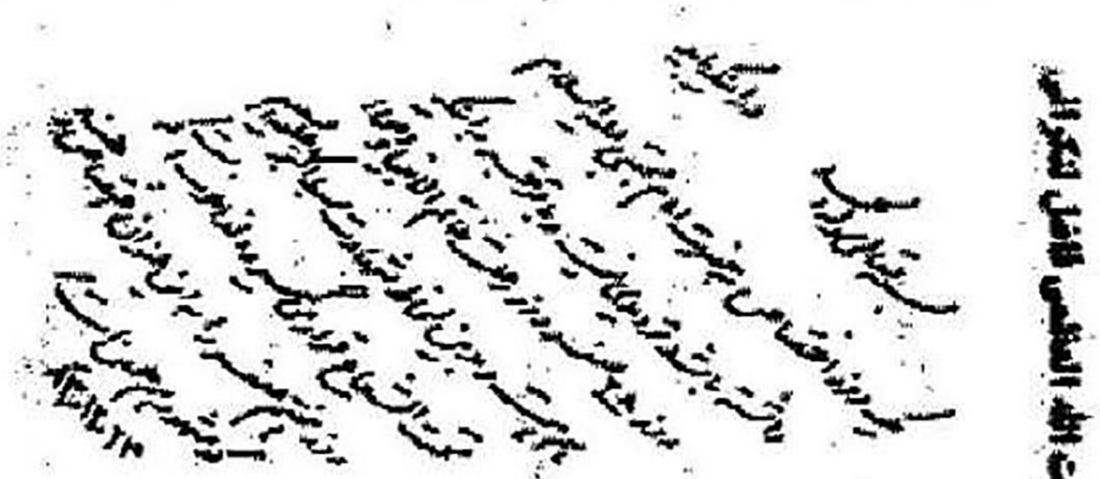

پاسخ آیت الله مکارم شیرازی(دامت برکاته) :

بسمه تعالی

البته نظر مشهور طبق آنچه مرحوم کلینی (ره) در کافی آورده این است که شهادت آن حضرت در آخر ماه صفر است ولی با توجه به روایت دیگری که مربوط به هفتم ماه صفر است سزاوار است نسبت به آن روز نیز احترام رعایت شود.

همیشه موفق باشید.

پاسخ ایت الله آیت الله سیستانی(دامت برکاته) :

بسمه تعالی بزرگداشت شهادت سبط اکبر امام حسن مجتبی علیه السلام و ترتیب مجالسی برای آن حضرت و ذکر مصائب و یادآوری مناقب آن امام از مصادیق تعظیم شعائر است . و من یعظم شعائرالله فانها من تقوی القلوب

پاسخ مرحوم آیت الله میرزا جواد تبریزی(ره) :

بسمه تعالی، محرم و صفر ماه های حزن بر سیدالشهداء و خاندان اهل بیت علیهم السلام می باشد و باید به مجالس عزاداری روضه خوانی بگذرد.والله العالم

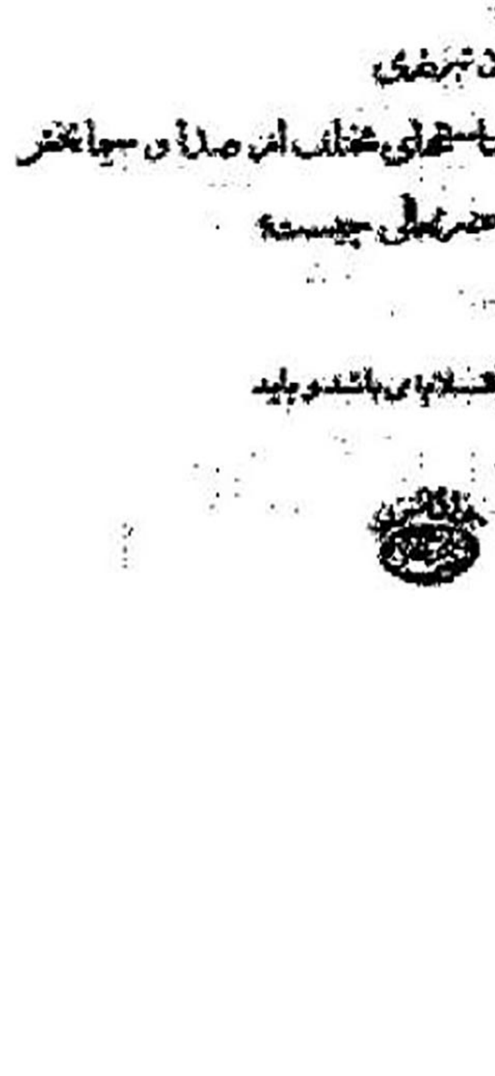

پیوست ۱

هرچند حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی موسس معظم حوزه علمیه قم فقط هفتم صفر برای امام مجتبی اقامه عزا می کردند و به امر ایشان در آن روز بازار هم برای اقامه عزا تعطیل می شده و هنوز هم در برخی از بیوت مراجع در قم روز هفتم صفر برای امام مجتبی روضه برپا می شود اما همچنان در تقویم رسمی کشور هفتم صفر روز ولادت امام موسی بن جعفر علیهما السلام درج می شود که بنابر برخی پژوهش های انجام شده قطعا ماه ولادت ایشان ذی الحجه است و هفتم صفر ولادت آقا موسی بن جعفر سلام الله علیه نیست! و اگر هم ولادت باشد نکته مهم این است که محرم و صفر ماه حزن اهل بیت است و بسیاری از بزرگان ما مانند استاد فقید **آقای مجتهدی** تقید داشتند که در روز هفتم صفر مجلس روضه تشکیل شود و روضه امام مجتبی یا امام کاظم خوانده شود و تاکید می کردند این روزها حتی اگر تولد امام معصوم هم باشد، روز سرور نیست، روزهای اسارت اهل بیت امام حسین و ماه حزن است!

و نکته جالبی که می فرمودند این بود که "چون ناصرالدین شاه تولدش در این روز بود و برای اینکه روز تولدش مصادف با شب وفات امام حسن مجتبی نباشد تا بتوانند جشن بگیرند این دست کاری را در تقویم کرده اند." که در حد یک احتمال می شود پذیرفت اما قابل تامل است چون واقعا تولد او در همین روز بوده ششم صفر و قبل از آن قول بیست و هشتم محرم بوده و الان هم فقط منحصر به ایران است!

پیوست ۲

آیت الله محمد غروی عضو شورای عالی حوزه، در این رابطه بیان کرد که آنچه در میان عامه مردم در رابطه با سالروز شهادت امام حسن مجتبی (ع) مشهور و معروف است روز ۲۸ صفر است. اما بزرگان و علما روز ۷ صفر را به عنوان روز شهادت این امام همام، روز عزا و تعزیه می دانند.

یوسفی غروی با بیان این که تمام شیعیان در دنیا به غیر ایران هفتم صفر را به عنوان روز شهادت امام حسن مجتبی(ع) عزاداری می کنند، می گوید: در کشور ما این روز به عنوان سالروز میلاد امام هفتم(ع) تبریک گفته می شود در حالی که در کل عالم اسلام، شیعیان در این روز عزادار هستند. من در سفرهای تبلیغی که به کشورهای مختلف اروپایی، آسیایی و حاشیه خلیج فارس داشته ام، دریافتم که شیعیان این مناطق از این مسئله ناراحت هستند و اعتراض می کردند که چرا وقتی همه ما در عزا هستیم ایران این روز را جشن می گیرد و تبریک می گوید. در تاریخ روایتی مبنی بر شهادت امام حسن مجتبی(ع) در هفتم صفر وجود دارد که از زمان صفویه تصمیم گرفته شد این روایت به ۲۸ صفر منتقل شود تا در این روز دو مناسبت رحلت رسول ا...(ص) و شهادت امام حسن مجتبی(ع) و در ۲۹ صفر هم شهادت امام رضا(ع) واقع شود.

این مسئله در عصر صفویه ترویج شد که برخلاف واقعیت های تاریخی است، به همین دلیل تمام شیعیان به غیر از شیعیان ایران در روز هفتم صفر به عزاداری می پردازند. در گذشته تمام شیعیان دنیا، هفتم صفر را به عنوان سالروز شهادت امام حسن مجتبی(ع) عزاداری می کردند اما در عصر صفویه در ایران مناسبت هفتم صفر را به ۲۸صفر تغییر دادند.

در منابع کهن تنها به سال تولد امام کاظم(ع) در سال ۱۲۸ه. ق اشاره شده است بعدها در منابع دست دوم قید ماه صفر اضافه شد و در منابع بسیار متاخر نزدیک به قرن دهم به بعد از جمله در کتاب بحرالانساب قید هفتم صفر ذکر شده است و بنابر تتبعی که شده تنها کتابی که میلاد امام را به هفتم صفر نسبت می دهد همین کتاب است و تمام کتاب های بعد به این کتاب استناد نموده اند حتی در اصول کافی فقط سال تولد امام ذکر شده است.

تاریخ واقعی تولد امام موسی کاظم(ع) : در جلد دوم این کتاب در صفحه ۳۰، در حدیث ۱۱۳۰ آمده است که ابی بصیر نقل می کند که من سال ۱۲۸ ه. ق همراه با امام صادق(ع) به حج مشرف شدم، وقتی از حج برگشتیم و به شهرک ابواء (بین مکه و مدینه) رسیدیم، مادر امام کاظم(ع) درد زایمانشان گرفت و آن حضرت، آن جا به دنیا آمدند. بنابراین وقتی در راه بازگشت از موسم حج حضرت به دنیا آمده باشند بسیار بعید است که ایشان در ماه صفر به دنیا آمده باشند؛ پس تاریخ هفتم صفر به عنوان سالروز میلاد امام کاظم(ع) اصلا صحت ندارد و علمای شیعه بنا را به این گذاشته بودند که دو

ماه محرم و صفر عزا باشد و همان طور که حسینیه ها و مساجد همه سیاهپوش می شوند و این سیاهپوشی تا آخر ماه صفر ادامه یابد.

بنابر این میلاد امام کاظم(ع) یا ۱۷ ماه ذی الحجه یا ۲۷ ذی الحجه سال ۱۲۸ ه. ق بوده است، چون ذی الحجه آخرین ماه سال قمری است و میلاد امام(ع) هم در روزهای آخر این ماه واقع شده است به همین دلیل گاهی در تاریخ اشتباه شده و به جای سال ۱۲۸ ه.ق سال ۱۲۹ ه. ق نوشته شده است.

این مدرس حوزه علمیه قم با اشاره به این که ذکر روز هفتم صفر به عنوان میلاد امام کاظم(ع) پس از درگذشت مرحوم بروجردی و در زمان پهلوی در تقویم ها ثبت شد، می گوید: من تاکنون در هیچ تقویمی قبل از رحلت مرحوم آیت ا...بروجردی، ندیدم که میلاد امام باقر(ع) و امام کاظم(ع) در اوایل ماه صفر ذکر شود و این ماجرا پس از درگذشت مرحوم بروجردی(ره) که علما علیه شاه قیام کردند، انجام شد. شاه تصمیم گرفت علیه حوزه اقدامی کند و چون حوزه هفتم ماه صفر را شهادت امام حسن مجتبی(ع) می دانست، در مقابل ، شاه در تقویم ها این روز را به عنوان میلاد امام کاظم(ع) مطرح کرد که ثبت شد. هنوز هم پس از گذشت سال ها از این موضوع، دفاتر مراجع و علما هفتم صفر را به عنوان شهادت امام حسن مجتبی(ع) می دانند و عزاداری می کنند. اما صداوسیما و رسانه ها این روز را به عنوان روز میلاد مطرح می کنند. حتی در قم در صحن حرم حضرت معصومه(س) دعوایی پیش آمد سخنران کاروان کربلایی ها که برای عزاداری به حرم آمده بود، در سخنانش گفته بود از مظلومیت های امام دوم (ع) این است که در مهد تشیع در ایران در روز شهادت ایشان جشن می گیرند و تبریک می گویند.

وی هم‌چنین اظهار کرد: از لحاظ اسناد تاریخی، مرحوم شیخ کفعمی در قرن ۹ در کتاب «مصباح بلدالامین»، هفتم صفر را زمان شهادت امام حسن مجتبی(ع) اعلام کرده و لذا معمول شیعیان غیر ایرانی، مخصوصا شیعیان عراق این است که هفتم صفر را شهادت امام حسن(ع) می‌دانند و عزاداری می کنند.

ظاهرا قبل از تشکیل دولت صفوی، سایر شیعیان و عمدتا شیعیان عراق، ۷ صفر را شهادت امام حسن مجتبی(ع) اعلام می‌کردند و این‌که شهادت امام حسن(ع) ۲۸ ماه صفر اعلام شده، البته از لحاظ منابع تاریخی درست است؛ یعنی هم مرحوم شیخ کلینی در «کافی» و هم مرحوم شیخ مفید در «الارشاد» ۲۸ صفر را اعلام کرده‌اند و شیخ تبریزی صاحب «اعلام‌الوری» گرچه خمیرمایه اصلی‌اش از «الارشاد» شیخ مفید است، اما همه این بزرگان ۲۸ صفر را شهادت امام حسن(ع) اعلام کرده است.

یوسفی غروی در مورد ثبت شهادت امام حسن(ع) در دوران صفویه گفت: در زمان صفویه چون تشیع مذهب رسمی شده بود، با مشورت علما برای اینکه اعلام عزا و تعطیل رسمی کنند، لذا وفات پیامبر(ص)، شهادت امام حسن(ع) و امام رضا(ع) را در یک روز در آخر ماه صفر جمع کردند تا هم عزاداری شکوه‌مندتری برگزار شود و هم از تعدد تعطیلی جلوگیری شود و این باعث شد که سایر شیعیان به خصوص شیعیان عراق مخالفت خود را با این تقویم اعلام کنند. این استاد حوزه علمیه قم در ادامه خاطرنشان کرد: مرحوم آیت‌الله‌العظمی شیخ عبدالکریم حائری یزدی که درس خوانده نجف و کربلا بود، بعد از هجرت از نجف به سوی ایران، این روش را از علمای نجف و کربلا به ایران و قم انتقال داد و از آن وقت به بعد، علما در این روز برای امام حسن(ع) عزاداری می‌کنند.

وی در مورد میلاد امام کاظم(ع) و امام باقر(ع) هم اظهار کرد: اعلام میلاد امام کاظم(ع) در هفتم صفر در میان شیعیان سابقه ندارد و از زمان صفویه و بعد از مشورت با علما قرار شد که در دو ماه محرم و صفر تمام حسینیه‌ها و مساجد، سیاه‌پوش باشد. زمانی که برای تبلیغ به کشورهای خارجی می‌رفتیم، با این مشکل مواجه بودیم؛ یعنی آن‌جا، هفتم صفر برای شهادت امام حسن(ع) عزاداری می‌کردند، در حالی که رسانه‌های ایران تبریک و جشن و سرور داشتند و این دو رفتار متناقض، برای آن‌ها سؤال‌برانگیز بود.

وی در مورد تاریخ تولد امام کاظم (ع) نیز گفت: علامه شوشتری صاحب «قاموس‌الرجال» گفته است که «لم یعین أحد شهره»؛ یعنی هیچ‌کس ماه تولد امام کاظم(ع) را تعیین نکرده است، چه برسد به روز تولد! و در منابع تاریخی فقط سال تولد ذکر شده است؛ ولی شیخ تبریزی در کتاب «إعلام‌الوری» و «تاج‌الولید» و هم‌چنین مرحوم «ابن شهرآشوب» در کتاب «مناقب آل ابی‌طالب» روز تولد امام کاظم(ع) را ۷ صفر اعلام کرده‌اند و هیچ نقل دیگری در این زمینه نیست، اما قبل از قرن ۵ و ۶ هجری؛ یعنی مرحوم «شیخ کلینی» در «کافی» یا مرحوم «شیخ مفید» در«الارشاد» هیچ روز و ماهی را برای تولد امام کاظم(ع) اعلام نکرده‌اند، لذا کلام علامه شوشتری به بعد از قرن ۶ مربوط می‌شود، بالاخره تعیین تولد امام کاظم(ع) مربوط به متأخرین است.

وی در پایان خاطرنشان کرد: اینکه در ۷ صفر عزاداری برای امام حسن(ع) داشته باشیم، علاوه بر اینکه احترام به شیعیان غیر ایرانی و علماست، بلکه همان‌طور که گفته شد، از مرحوم شیخ کفعمی نقل به شهادت امام حسن(ع) در ۷ صفر وجود دارد، لذا گرچه نقل شهادت در ۷ صفر نسبت به ۲۸ صفر ضعیف‌تر است، ولی اگر ۲ روایت داریم، که یکی روایت نقل سندی بلااشکال است و دیگری روایتی ضعیف است، اما عمل علما طبق آن روایت ضعیف است نه آن روایت قوی، لذا عمل را مرجح می‌دانند، فلذا علما مبنایشان در مسائل فقهی هم این گونه است؛ یعنی عمل را اقوی از سند می‌دانند.